

Qyam | sabayli



Bakı
Şirvanlar
2008

Г яшам Исабяйли----- Няням тядди

Г ЯШАМ ИСАБЯЙЛИ

Nənən təkdi

*Бакы
Шрванняцр
2008*

Г яшам Иабяйли----- Н яням тядди

Бейнялкаг Г ышПрив лауреатви(М адрд,2004)

Щрванняцр, () 2008

=====

Redaktoru

Анар Иабяйли

BDU-nun dissertanti

Г яшам Иабяйли

Нәнәм тәкдi

Бакы Щрванняцр, 2008

84 сящ

83.3. Az (2)

Г ~~~~~

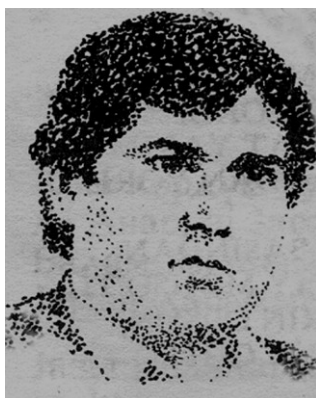
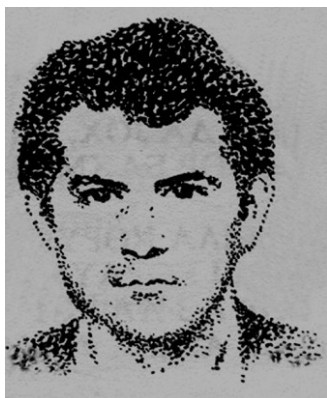
054

© Q.İsabəyli. Nənəm təkdi, 1995

Бакы-Аз 1021. Badamdar şos. 77.

Tel: 492-92-27, 492-93-72, (050)316-23-40

Г яшам Исабяли----- Н яням тядки



1994-cü ildə maşın qəzasında həlak olmuş qardaşım Abdulbağı İsa oğlunun və əmim nəvəsi Həmiyyət Bahadur oğlunun əziz xatirəsinə ithaf edirəm. Mən bu kitabı yazanda onlar sağ idi. İndi özlərinin duya bilmədikləri bəxtəvərliklərə qovuşublar; uşaqları ailə qurub, nəvələri dünyaya gəlib...

Necə deyərlər, ölənlə ölmək olmur, hayıf ölənin canından!

ŞEİRİMİZİN UNUTDUĞU YERLƏR

Bina gündən bizim poeziyamızda vətənin unudulan yerləri olub. Şeirimizin gözü təkcə çəmənləri, bulaqları, meşələri, dağları, sözün kəsəsi, yurdumuzun axar-baxarlı mənzərələrini görüb. Ancaq yayında ilanlar mələşən, qışında yalquzaqlar dolaşan çöllərin şeiri yazılmayıb. Əgər vətənin tozu-torpağı, palçığı dizə çıxan arandan yazılmayıbsa, onda bu yerlərdə dirilik tapmış, həqiqətin özü kimi sərt, qaba şəraitdə yaşayan, min bir əziyyətə qatlaşan, yoxdan var yaradan insanlar da yada düşməyib.

Şeirimizdən giley-güzar eləmirəm. Neyləyək, olanımız budur.

Qəşəm İsabəylinin bu kitabını oxuyanda çox qəribsədim. Şirvanın ağacı – yulğun kolları, otu – qarağan, quşotu, yovşan olan şoran düzləri üçün burnumun ucu göynədi. Yayda, istinin cırhacırında «su» deyib, ilğımına qaçdığımız boz düzlər gözümlün önünə gəldi. Günəşdən yanıb qaralmış, şaxtadan əlləri çat-çat olmuş,

Г яшам Исабйли----- Н яням тядки

*qarışqa kimi qaynaşan, işi-gücü başından aşan
taniş üzləri andım.*

*«Torpağı isti düşən» və elə buna görə də
«Çırtma vur, qızım-çixım» deyən, öz işinin yi-
yəsi, əlindəki işi görüb qurtarmayınca «dincəl-
dim» deməyən, eyni zamanda əksər aran kişi-
ləri kimi kəmhövsələ, cingənə adam kimi tanıd-
ğım şairin öz duyğularını, fikirlərini necə böyük
səbrlə şeirə gətirdiyini görüb toxtadım.*

*Bu kitabdakı şeir misraları aran adamının
çöl işindən qayıtdıqdan sonra, dar bir kölgəlik-
də nəfəs dərib, ciyəri yana-yana içdiyi bardaq
suyuna bənzəyir. Gün əyləndən sonra, axşa-
müstünün mehi misalındadır bu sözlər.*

*Kitabda ömrün mənasını səhərin gözü
açılmamışdan ta gün batanacan gündəlik ruzu-
sunu qazanmaq üçün çalışmaqda, üz ağlığını,
baş ucalığını ocağını sönməyə qoymamaqda,
oğul-uşağa həyan durmaqda görən və könül ra-
hatlığını ocağının başında tapmış, nənələrimizə
bənzəyən bir nənədən söz açılır. Nənəyə qocalıq
güc gəlib. O öz işində olan dövrənin gərdisinə
tamaşa edir:*

*Ot qalxıb çal-çəpərdə,
Boy vermir adama day.
Qeyrət boğur, hünərim
Çatmayır da amma day.*

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Ancaq nənin ürəyində təpər var, təklilə barışmır, bir qarının görə biləcəyi işləri görür. Övladları onu “Allahın ümidinə” qoyub gediblər, o da balalarını yeri-göyü yaradana tapşırıb, yola salıb. Nənə oğul-qız həsrəti çəkir, nəvələr nəneyə can atır. Min-min nəsilləri yaşadan, əbədiyə qovuşduran əbədi həsrət. Həmə həsrətdəndir elə kitab.

Əziz oxucu! Bu kitab mənim üçün uşaq kitabı deyil, uşaqlığının kitabıdır. Onsuz da elə hər yaşda uşaqlıq eləyirik. Gəl yaşımıza baxmayaq, sözlərə baxaq! Sözlərin ki yaşı bəlli deyil.

Əjdər Ol
yazıçı-jurnalist

Г яням Иабяйли ~~~~~ Няням тядди

Няням
Тядди



Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

SALAM

Bu söz də bəxşiş olsun,
Sən də qat öz varına;
Qəşəm İsabəylidən
Balaca dostlarına.

İnanmağım gəlməyir,
Düzü, gözümə, vallah!
Bu sənmişən, əlində
Kitabmıdır... məşallah!?

Oxumaq istəyirsən,
Yavaş də, yalan olar.
Aramıza, yazığam,
Söz-söhbət salan olar.

Xeyli zəhmət çəkmişən,
Almışan «Nənə»ni sən.
Qardaş canı, sevincək
Eyləmişən məni sən!



Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Bəlkə rəsmlərinə
Baxmaq istəyirsən, hə?!
Nahaq... elə kitablar
Bizdə dəb deyil hələ.

Bəlkə o söz... qiyməti
Səni maraqlandırır?!
Ne-cə-ə... lap kitab özü,
Yəni maraqlandırır?!

Qardaş, sevincək etdin,
Canım haqqı, məni sən!
Onda nə dayanmısan,
Aç görüm «Nənə»ni sən!

Əvvəlcə düyməni bas,
Söndür televizoru.
Çox da yox, saat yarım
Hədən baxmaqdan yorul.

Başla görüm başından:
“Xoş gördük,ay Məhsəti.”
Bir az da səbrin olsun,
Bir az da fikrin qəti.

Dalı asan gedəcək,
Yoğurmuşam, yapmışam.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Ağzına şirin gələn
Dadlı sözlər tapmışam.

Az deyil tikanlısı,
Acısı, zəqqumu var.
Diri-diri udma ha,
Tumu var...

Sonra, iraq canından,
Çeçiyərsən, amandı.
Duymazsan ləzzətini,
Sanarsan ki, samandı.

Hə, qoçağım, durma, ha,
Ay əllərin var olsun!
Həmişə aldıqların
Nübar kitablar olsun!

İnanmağım gəlməyir,
Düzü, gözümə, vallah!
Bu sənmişən, əlində
Kitabmıdır... ma-şal-lah!?

Maşallah kamalına,
A hünərli, a səyli!
Bu kitab, bu da ki, sən,
Bu da mən – İsabəyli.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

XOŞ GÖRDÜK



*Xoş gördük, ay Məhsəti,
Ay Anar, Qəşəm, Zərən!
Vallah, sizdən ötəri
Yaman darıxmışam mən.*

Г яшам Исабэйли----- Н яням тядди

Yazı yazanlar bilər –
İlham – cığal quşdu bir.
O adam xoşbəxtədi ki,
Çiyinə qonmuşdu bir.

Qırx gündü, vallah-billah,
Sözdü – yeyəcəyim var.
Yəqin ki, anladınız,
Sizə deyəcəyim var.

Nə yaxşı qoymadınız
Yolda mənim gözümlü.
Bir az da səbr eləyin,
Açıb töküm özümü.

Haçandı sarınırdım
Ruhuma yumaq kimi.
Pıqqapıq qaynayırdım,
Daşırdım quymaq kimi.

Axır ki, dilə gəldim –
“Hə”dən, “yox”dan, “bəli”dən...
Salamlar olsun sizə
Qəşəm İsabəylidən.

–Qəşəm kimdi?
–Mənəm də!

Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

Tanımırsınız bəyəm?!
Vallah, elə özüm də
Özümə bilməcəyəm.

Elə cavan deyiləm,
Qırx üçümə girmişəm.
İndi baxıb görürəm,
Cılxaca fikirmişəm.

Qan təzyiqim aşağı,
Qanım da az, deyirəm.
Çırtma vur... qızım-çığım,
Hər sözü yeməyirəm.

Torpağım isti düşüb,
Adı Xəlsədi, Xəlsə.
Elə cah-cəlalı yox,
Adi Xəlsədi, Xəlsə.

Vaxtı ilə şeir də
Toxumuşdum adına.
Bir ağlını qurtcala,
Bəlkə düşə yadına:

«Kürün sol sahilində
Topa çiçəkdi Xəlsə.
Çoxu elə bilir ki,
«Xəlçə» deməkdi Xəlsə.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Qanbay əmi söylədi,
Saxlamışam yadımda.
Bir babamız olubdu
Qəhirman bəy adında.

Bir də ki, bir kənd olub –
Qəhirmanbəyli kəndi.
Dörd yanı ot-biçənək,
Meşədi, çöl-çəməndi.

Yuxarı başda bəylik,
Aşağı başda tarla;
Əkinçi, əkin yeri,
Xış, kotan, öküz, mala.

Əkinçi nə, bir hovur
Durub-dayanmaq hara?!
Bəylik «xəlsə» deyərmiş
Burda yaşayanlara.

Varlıya yetişərmiş
Yığışırılan bar-bəhər...
«Xəlsə» nədi, soruşdum,
Dedi ki, «xəlsə – rəncbər.»

–Bəs rəncbər nədi?
–Rəncbər –

Г яням Исабяли----- Н яням тядди

Əkinçidi, muzdurdu.
Harda çörəyi çıxsa,
Ora olardı yurdu.

Odur ki, bax, Xəlsədə
Şiə də var, sünni də.
Ahıl da var, cahıl da,
Lap qoca-müsinni də.

Böyüdü, yaşa doldu,
Qalxdı-ucaldı Xəlsə.
Bəylikdən meşə qaldı,
Rəncbərdən qaldı Xəlsə.»

Məndən ötrü dünyada
Ondan əziz yer hanı?!
Qışda – dizdən palçığı,
Yayda – qara şoranı...

Yolu?! Qoy oturmuşuq,
Anlayıb-duyan olar.
Birdən Çar Nikolaya
Rəhmət oxuyan olar!

Bəs nə, tarixi yoldu,
Dəli keçib, səy keçib.
Qaradovoy, kəndxuda,
Nökər keçib, bəy keçib.

Г яцям Исабэйлі----- Н яням тядкі

Burdan Haca gediblər,
Hac olublar, ol əmin.
İndi də biz gedirik
Kommunizmə – yol həmin!

Sözdən aralı düşdük,
Dananı qurda verdik.
Başımızı qatdılar,
Atı – axurda verdik...

Bəli, bərk sarınırdım
Ruhuma yumaq kimi.
Pıqqapıq qaynayırdım,
Daşırdım quymaq kimi.

Axır ki, dilə gəldim –
“Hə”dən, “yox”dan, “bəli”dən...
Salamlar olsun sizə
Qəşəm İsabəylidən.

–Qəşəm kimdi?
–Dedim ki!
Tanımırınsınız bəyəm?!
Vallah, elə özüm də
Özümə bilməcəyəm.

Elə cavan deyiləm,
Qırx üçümə girmişəm.

Г яшам Исабэйли----- Н яням тядди

İndi baxıb görürəm,
Cılxaca fikirmişəm.

Yazdım «Əkil-Bəkil»i,
Çap etdim, oxuyasan.
Bir az da sözlərimin
Qoxusunu duyasan.

Vallah, elə bilirdim,
Boşalmışam, dolmaram.
Mənə olan olubdur,
Mən daha mən olmaram.

Amma bir səhər durub,
Gördüm qələm «gəl» deyir.
Keç masanın dalına,
Yaz məni, dincəl, deyir.

Duydum, əsir düşmüşəm,
Çətindi, bildim, bala.
Yazdım,susdum, danışdım,
Öldüm, dirildim, bala.

Xoş gördük, ay Məhsəti,
Ay Anar, Qəşəm, Zərən!
Vallah, sizdən ötəri
Yaman darıxmışam mən.

Г яцям Исабайли----- Н яням тядди

Yazı yazanlar bilər –
İlham – cığal quşdu bir.
O adam xoşbəxtti ki,
Çiyininə qonmuşdu bir.

Qırx gündü, vallah-billah,
Sözdü – yeyəcəyim var.
Yəqin başa düşdünüz,
Sizə deyəcəyim var.

Fikir fikiri çəkdi,
Tükü tutdum tükə mən.
Şirin söz deyim deyə,
Qəlbi verdim yükə mən.

Başımı əllərimlə
Çox saldım məngənəyə.
Bir vərəq də çevirin,
Salam verin Nənəyə.

Bu Nənə nənə deyil,
Anadır, duyan olsa.
Ömründən saat yarım
Kəsib, oxuyan olsa.

Allahın ümidinə
Qoyub gəlmişik onu.

Г яшам Исабйли ~~~~~ Няням тядди

Bir cüt yol çəkən gözü,
Bir əli, bir qoynu...

Tanrı onu bəxş edib
Bizə; canı yanandır.
Bu gün mənim anamsa,
Sabah sənin anandır.



NƏNƏM TƏKDİ



Hənəm təkdi Xəlsədə,
Üçcə göz otaqda tək.
Qapısında təndiri,
Süfrəsində duz-çörək.

Bir hektar həyəti var,
On ildi qac görməyir.
Keçəlləyib çəpəri,
Ağac-uğac görməyir.

Şəhtutu aşib düşüb,
Çəkilləri gərləşib.
Kəl sürtünüb damına,
Dam əyilib – gərnəşib.

Əfqanlarla döyüşdən
Çıxıbdır hini sanki.

Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

Toyuq-cücələrinin
Aclıqdır dini sanki.

Nənəm təkdi Xəlsədə,
Üçcə göz otaqda tək.
Qapısında təndiri,
Süfrəsində duz-çörək.

Atam deyir: – Ay ana,
Nəfsim-zadım toxunar.
İt başı sanc çəpərə,
Göz dəyər var-yoxuna.

– Oğul, indi bilmişəm,
Var-yox– övladmış – deyir.
– Oğul, indi bilmişəm,
Övlad da yadmış – deyir.

– Allah məni oxşadıb
Özünə – son çağımda.
O da təkdi, mən də tək
Dünyanın qucağında.

Yolunuza baxmaqdan
Gözüm alacalanmış.
Ay oğul, oğulunku
Arvad alacanammış.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Doğub yığdım dam altda,
Sevincimdən uçurdum.
Ev qaldı, mən qalmışam,
Pərvazladıb uçurdum.

Cəftəsindən dartıram,
Dalımca gəlmir qapı.
Didik-didik cləyib
Əlimi dəhrə sapı.

Ot qalxıb çal-çəpərdə,
Boy vermir adama day.
Qeyrət boğur, hünərim
Çatmayır da amma day.

Şaqqalanıb - bölünüb
Dəryazımın tiyəsi...
Anan öləydi sənin,
Ay bu evin yiyəsi!

Doğub yığdım dam altda,
Sevincimdən uçurdum.
Ev qaldı, mən qalmışam,
Pərvazladıb uçurdum.

İynəmi saplayanım,
Qabımı yuyanım yox.

Г яшам Исабяйли----- Н яням тядди

Başım aldansın deyə,
Kitab oxuyanım yox.

Nə yaxşı ki, deyirəm,
Sərçə-mərçə də varmış.
Qonub məhəccərimə,
Sübhü şam oxuyarmış.

Yol çəkir gözlərim hey,
Nə düşmür xəyalıma?!
Gündüzüm belə keçir,
Vay gecəmin halına!

Gün batır, qaş qaralır,
Toplayıb şax-şəvəl mən;
Əl-ayaq ki çəkilir,
Çəkilirəm evə mən.

Fikrim-zikrim qarışıb,
Saçlarım kilkəşikdi.
Qapımı açan olsa,
Vallah... o da pişikdi.

Bacılığam camışla,
Ayrılmayaq barı biz.
Məstan – süfrə yoldaşım,
Başdayaq yatarıq biz.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

İtim var, itliyi yox,
Gecəm var – həmsöhbəti...
Çörəyim var, ay bala,
Yoxdu ağız ləzzəti!

Ağac adama gəlir
Gecə əjdaha kimi.
Qorxa-qorxa yatıram,
Oğul, sabaha kimi.

Oruc-namaz bilmirəm
Bu yaşımda, bala, mən.
Gecə yatammayanda,
Zikr edir Allaha mən!

Day gələr də acığı
Adamdan Allahın da.
Siz məndən hörmətlisiz
O Kişinin yanında.

Mənə etdiyini edib,
Bilən olsam özümü.
Qarğa-quzğunmu Allah,
Oyub tökə gözümü?!

Oruc-namaz bilmirəm
Bu yaşımda, bala, mən.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Yuxum aparmayanda
Zikr edim Allaha mən!

Mal-qara gündüz yeyir,
Gecə vurur kövşəyi.
Vallah, qızdırmaq olmur,
Oğul, yorğan-döşəyi.

Neylirəm ki, yediyim
Axşam-sabah aş oldu.
Xanı saymayan Gilas
Pişiyə yoldaş oldu.



Köçür qonum-qonşular,
Gimgələrim dağılır.
Kırələmək istəyir
Tanrı can otağımı...

Nənəm təkdi Xəlsədə,
Üçcə göz otaqda tək.
Qapısında təndiri,
Süfrəsində duz-çörək.

Deyir: – Allah oxşadıb
Özünə – son çağımda.
O da təkdi, mən də tək
Dünyanın qucağında.

Г яшам Иабяйли————— Няням тядди

NƏNƏM DEYİR...



Hənəm deyir:– Yayın da
Belə dəydim dalından.
Bir azdan payızın da
Tutaram saqqalından.

Г яням Исабайли----- Н яням тядди

Onda gəlib kefimi
Soruşarsan, can bala!
Öldürüb-eləməsə
Məni həyəcan, bala!

Buxarım qurum tutub,
Tüstüləyir pılətəm.
Dananı xeyirləşib,
Gərək verəydim ətə.

Vallah, çənə-boğazsız,
Dinməz üç yüzü vardı.
Heç olmazsa puluna
Yalavachlıq alardım.

Əzətin qızlarının
Əyni-başı yalındı.
Əri evcanlı deyil,
Bakılıdı... – qalındı.

Qaloşlarım su verir,
Salıb məni çətinə.
Bircə alverçidə var,
O da od qiymətinə.

Kolxoz ətə mal gəzir,
Düşüb plan dalına.

Г яням Исабйяли----- Н яням тядди

Sovet sədri danamı
Aparsa, vay halıma!

Pensiyamı bu ay da
Müdir salıb it-bata.
Deyirəm: – Belə olmaz,
Məni az incit, atam!

Ötən ayı yerimə
Qol çəkib, götürmüşən.
Qənd talonum əlimdə
Qalıbdı, görmürmüşən?!

Hər ay bir göy üçlüyüm
Sənindi, halal xoşun!
Rüşvəti var, yolu var,
Dərəsi... var yoxuşu.

Deyir, bəsdi, ay arvad,
Sən Allahın, kiri, di!..
Kəndçinin nəyi yoxsa,
Səbri Allah səbridi.

Yıxılmışam, ay bala,
Əlim sərpib biləkdən.
Həkim – Vaqıfdı – dərddə;
Gəlməyir bilərəkdən.

Г яшам Исабэйли----- Н яням тядди

Duyub ki, şor verəcəm,
Bircə manatdır kinə.
Hanı mənim Leninim*,
Basım onun cibinə?!

Qurban olum, yayın da
Belə dəydim dalından.
Bir azdan payızın da
Tutaram saqqalından.

Onda gəlib kefimi
Soruşarsan, can bala.
Öldürüb-eləməsə
Məni həyəcan, bala!

Xəlsə-Bakı arası
Bu il çox tələsmişəm.
Nə təndir odunum var,
Nə də gərmə kəsmişəm.

Evimin orta tiri
Belim kimi əyilib.
Dal divar qarınnaşıb,
Qabaq adama gəlir.

* *Sovet on manatı.*

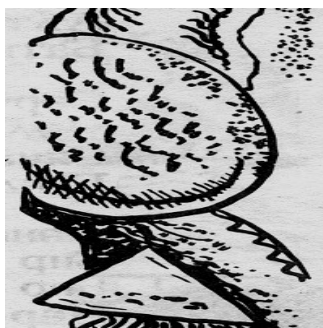
Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

Ağaclar keçəlləşir,
Xəzəl basır izləri.
Kalafa tək açılır
Çəpərimin gözləri.

Otlaq-örüş olacaq
Bir azdan həyət-bacam.
Qonşu yazıq neyləsin,
Hirslənib, savaşacam.

Nənəm deyir: – Yayın da
Belə dəydim dalından.
Bir azdan payızın da
Tutaram saqqalından.

Onda gəlib kefimi
Soruşarsan, can bala!
Öldürüb-eləməsə
Məni həyəcan, bala!



NƏNƏM ÇÖRƏK GÖNDƏRİB



Hənəm çörək göndərib
Bir dəstərxan arası.
Bir də əl boyda kağız,
Hər sözün – «can» arası:

«Bu ilki zəmidəndi,
Biçinçilər pay verib.
Nənən də borclu
qalmayıb,
Ənbiz üstə çay verib.

Allaha şükür, bu il
Dənlidi sünbülümüz.
Payız başı yanaqda
Açılacaq gülümüz.

Dırmıqlayıb bir taya,
Zəmidən ot yığmışam.
Canı haqqı qış boyu
Kef verəcəm camışa.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Qəzet oxutdurmuşam
Ötən qışı yazığa.
Altını atmamışam,
Batıb-bulanıb zığa.

Sərçə ənbizə düşmür,
Çöldə yeyib-yağlanıb.
Siçan yuvaya dartır
Buğdanın ən sağlamın...»

Nənəm çörək göndərib
Bir dəstərxan arası.
Bir də əl boyda kağız,
Hər sözün – «can» arası:

«Lap çıxmışdı yadımdan,
Can bala, bunu deyim.
Əl daşında çəkmişəm,
Dəyirman unu deyil.

Nənəniz Bəyimxanım
Qaynanama deyərmiş;
Atası Qəhirman bəy
Daş çörəyi yeyərmiş.

Axşama da plovmuş
Süfrəsinin xörəyi.

Г яшам Исабэйли----- Н яням тядки

Kür qırağı, saf hava
Yüz il yaşadı bəyi...

Təndirim qocallayıb,
Çörəyi narah düşür.
Qubagildə yapmışam,
Ona görə rah düşüb.

Bir ildi yalvarıram
Düz qohum-qardaşacan.
Mənə təndir palçığı
Tökən tapılmır ancaq.

Tək sizin xətrinizə
Təndirə girdim, oğul.
Güclə yeddi gündəni
Yapıb, bişirdim, oğul.

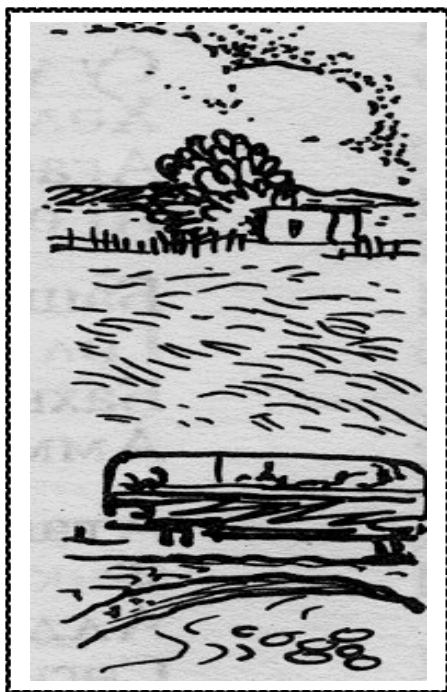
Bir kəndin çörəyini
Yapardım bir gündə mən.
Çörəkçilik edərdim,
Qardaş, toy-düyündə mən.

Qan təzyiqi tapmışam
Oqtayımın yasından.
Üç gündü yatammıram
Başımın ağrısından...»

Г яшам Исабяли ~~~~~ Няням тядди

Nənəm çörək yollayıb
Bir dəstərxan arası.
Bir də əl boyda kağız,
Hər sözün – «can» arası:

«Allaha şükür, bala,
Dənlidi sünbülümüz.
Payız başı yanaqda
Açılacaq gülümüz...»



NƏNƏM ATIB EVİNİ



Hənəm atıb evini,
Gəlib bizə dəyməyə.
Deyirəm: – Biz gələrdik!
Deyir: – Ölmüşəm bəyəm?!

Bakıya çox gəlmişəm
Atanızın dalıyca.
Dilimə dolamıram,
Ay bala, halalıyca!

Qırx qurbanla tapmışam,
Canım qurban canına.
İldə bir gəlməz adam
Qocasının yanına?!

Barı bir yol qapımı
Açıb girsə, nə olar?!

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Qoy görsünlər mənim də
Oğlum var – həyanım var.

Qaraçı Müzənfərə
Tay olub getmişəm day.
Kamançam çatmır, çalıb,
Oxuyum: – Dalay-dalay...

Su üzündə gəmi tək
Xəlsədə tək qalmışam.
Ağanın cəddi haqqı,
Ay oğul, qocalmışam!

Başım üstümdə durmur,
Qol-qıçım mənim deyil.
Baxırsan, bədənimdi,
Amma... bədənim deyil.

Atanız bilməsin ha,
Fikirçildi, darıxar.
Allahımdan razıyam,
Səsi var, sədası var...

Nənəm atıb evini,
Gəlib bizə dəyməyə.
Deyirəm: – Biz gələrdik!..
Deyir: – Ölmüşəm bəyəm?!

NƏNƏM OBAŞDAN DURUB



H ənəm obaşdan durub,
Deyinir öz-özünə:
– Səni doğan arvadın
Külü qoyum gözünə.

Pəhlə-pəhlə bəsləyir
Yeddi ildi canı bəs.
«Gəlin ocağa gələr!»
Söyləyirlər, hanı bəs?!

Nə qazı alışdırıb,
Nə də çayı dəmdədi!
Xamırgöz Əhməd qızı
Yuxuyla çəm-xəmdədi!

Camışı sağıb-soğub,
Örüşə sürməyəcək.
Pal-palçıq kündələyib,
Təndir götürməyəcək.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Gərmə kəsməyəcək ki,
Qalaq vursun pəyədə.
Süpürgəyə baş əyib,
Düşməcək ki, həyətə.

Buzov qoyub belinə
Quyuğunun, götrülə.
Bu da düşə dalıyca,
Onda qədrimi bilər.

Yuxusu şirin olsun,
Qaç-qaçdı? Duracaq;
Döşmədi, əskidi,
Şirələyib, vuracaq.

Gəlin gələndə, dedim,
Daşı tök ətəyindən.
Ay bala, beş ay bunu
Ver saxlayım kənddə mən.

Sən get işlə şəhərdə,
Borcu qalmayıb sənə...
Oğlum razıydı... amma...
Razıydımı xansənəm?!

Beli verib əlinə,
Basacaqdım kolxoza.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди



Barmağının ucuna
Həna qoyardı qoza.

Bilərdi pambıq yıgıb,
Bala saxlamaq da var.
Malı sürüb örüşə,
Balaq bağlamaq da var.

Çatı da var, sürüşsə,
Vay əlinin halına.
Odun da var meşədə,
Almalısən dalına.

İnək də var... şıllağa
Qalxanda, qısnayardım:
– Tez gir altına, görüm,
Tez... bir- iki... sayardım.

Onda yaxşı duyardı
Mənim əziyyətimi.
Bala yolunda necə
Tökmüşəm can ətimi.

Yuxusu şirin olsun,
Qaç-a-qaçdı? Duracaq;
Döşəmədi, əskidi,
Şirələyib, vuracaq.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Nənəm obaşdan durub,
Deyinir öz-özünə:
– Səni doğan arvadın
Külü qoyum gözünə.

Pəhə-pəhlə bəsləyir
Yeddi ildi canı bəs.
«Gəlin ocağa gələr!»
Söyləyirlər, hanı bəs?!

Nə qazı alışdırıb,
Nə də çayı dəmdədi!
Xamırgöz Əhməd qızı
Yuxuyla çəm-xəmdədi!

– Ay ana, nə atmısan
Səsini, hə, başına?!
Oğlun ət göndəribdir,
Nə asım axşamına?

– Qırılıbdır ağzımın
Kirişi, vallah, gəlin!
Çaşdırmışam dünyada
Hər işi, vallah, gəlin!

Ay gözümün işığı,
Ay bəy oğlumun yarı.

Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

Niyə hörükləmisiz
Evə bu yazıqları?!

İndi quş quşluğuyla
Yuvasından gen gəzir.
Qapının it-pişiylə
Çöl gəzir, çəmən gəzir.

Yazıqdı bu uşaqlar,
Bir həyatə düşürün.
Bunların yeri kənddi,
Ay qızım, bir düşünün!

Vallah, lap ürəyimin
Başı söküldü dünən.
Gördüm uşaq boylanır
Küçəyə pəncərədən.

Səhərlər toyuq kimi
Qovub salırsız hinə.
İldə bir yol bunların
Gün dəyməyir belinə.

Gərək bunlar ağnasın
Batdağa camış kimi.
Sübh səhərdən oyansın,
Qızım, xortlamış kimi.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Şehə batıb-bulansın
Kənddə yollu-yoldaşlı.
Sərçəni də tanımır
Bunlar əməlli-başlı.

Ayaqları bilməyir
Torpağın ləzzətini.
İt-pişik tək didirlər
Bir-birinin ətini.

Cücəli toyuq kimi
Yığıb yan-yörənizə,
Maşallah, birini də
Qıymayırsınız bizə.

Bunların atasını
Məgər doğmayıb Gilas?!
İndi naməhrəməm, hə?!
Bəsdi, sən Həzrət Abbas!

Alovxar camışı da,
Vallah, bağlamıram mən.
Fal atan toyuğu da
Belə saxlamıram mən.

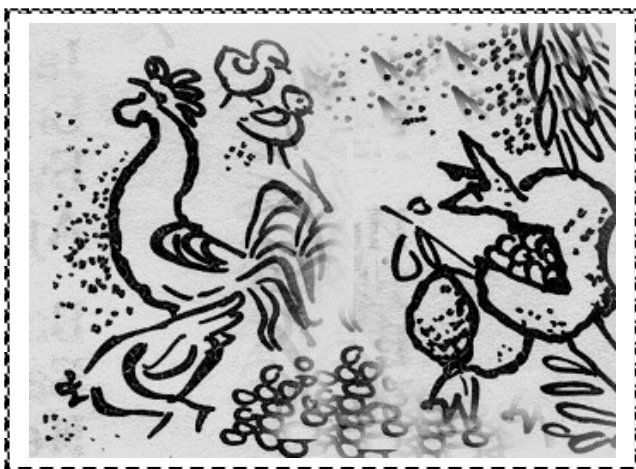
Fağır deyilmi bunlar,
Ürəkləri bişdi ki?!

Г яням Исабайли----- Н яням тядди

Bu nədi, yedikləri
Elə hey bişmişdi ki?!

Mer-meyvəmi qonşular
Dartan-dartana salıb.
Qoyun-quzu da yemir,
Tökülüb yerdə qalıb.

Narım açıb ağzını,
Bir saz dişə tamarzı.
Bir yekə hinduşkam var,
Yekə şişə tamarzı.



Dayım qızı pay verib,
İki qoz uddurmuşam.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Şəftəliyə bağlayıb,
Düüyə tutdurmuşam.

Ay gəlin, anam-bacım,
Ay bəy oğlumun yarı.
Niyə hörükləmisiz
Evə bu yazıqları?!

Qırılıbdır ağzımın
Kirişi, vallah, gəlin!
Çaşdırmışam dünyada
Hər işi, vallah, gəlin!

Sonra da asta-asta
Deyinər öz-özünə:
– Səni doğan arvadın
Külü qoyum gözünə.

Pəhlə-pəhlə bəsləyir
Yeddi ildi canı bəs.
«Gəlin ocağa gələr!»
Söyləyirlər, hanı bəs?!

Nə qazı alışdırıb,
Nə də çayı dəmdədi!
Xamırgöz Əhməd qızı
Yuxuyla çəm-xəmdədi!

NƏNƏM YIR-YIĞIŞ ETDİ



Hənəm yır-yığış etdi,
Sığal verdi telinə.
Zənbilini iç-içə
Qoyub, aldı əlinə.

Qucaqlaşıb öpüşdük,
Ayrıldıq gözüyaşlı:
– Nənə qurban,
getməyim,
Neylim mən başıdaşlı?!

Allahın ümidinə
Qoyub gəlmişəm, bala –
Dam-daşı, ev-eşiyi,
Qapı-bacanı, vallah!

Qonşunun nə taxsırı,
İnək görmür, kordu ki?!

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Çəpərim çəpər deyil,
Balıq yırtmış tordu ki!

Allah rəhmət eləsin,
Düzəltmişdi, ərimə.
Donuzu hissəsəydın,
Girməzdi çəpərimə!

İndi burdan yel vurur,
Yengələr oynayır, ha.
Tum sancıram, yığışb,
Qarğalar qoymayır, ha.

Ay sənə qurban nənə,
Bir yol gəlib baxsana.
Tutumu sərçə yeyir,
Armudumu sağsağan.

Sığırcının babası
Ortaq imiş, sən demə,
Əncir ağaclarıma,
Söz veribmiş dədəmə.

Guya kişi tək yığb,
Gəlməzmiş öhdəsindən.
Heç elə də əncirin
Deyilmiş həvəsində.

Г яшам Исабайли----- Н яням тядди

Odur ki, kölgəsidir
Mənimki, oturmuşam.
Day demirlər, sulayıb,
Qulluğunda durmuşam.

Şəhtutu gözümlə kimi
Qoruyuram hər il mən.
Deyirəm, atan gələr,
Gəlmir, yeməyirəm mən.

Narına göz oluram
Ağacda yağışacan.
İydəsini yığiram,
Saxlayıram qışacan.

Atan niyə gəlməyir
Dəyməyə anasına?!
Qurd yağımı vurublar
Mənimlə arasına?!

Ertəykən gedim, bala,
Azaram yolu birdən.
Orda da xeyli yoldu
Xəlsəyə – Kürdəmirdən.

Allahın ümidinə
Qoyub gəlmişəm, bala.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Dam-daşı, ev-eşiyi,
Qarı-bacanı, vallah.

Var-yoxdan bir camışdı
Gəlinliyim-qızlığım.
İtər-batar, yazığam,
Kəsilər damazlığım.

Nobata da az qalır,
Gecikərəm, ayıbdı.
Sizə motal tutmuşam,
Siçan deşər, hayıfdı!

Qayıdıb gələcəyəm,
Ürəyini sıxma heç.
Özüm liftlə düşərəm,
Sən eşiyə çıxma heç.

Nənəm yır-yığış etdi,
Sığal verdi telinə.
Zənbilini iç-içə
Qoyub, aldı əlinə.

Qucaqlaşib öpüşdük,
Ayrıldıq gözüyaşlı:
– Nənə qurban, getməyim,
Neylim mən başıdaşlı?!

NƏNƏMGİLƏ GƏLMİŞƏM



Hənəmgilə gəlmişəm,
Yaman sevinir arvad.
Deyir: – Ay gül-bənövşə,
Siz də açın qol-qanad!

Nəvəm gəlib Bakıdan,
Özü də oğlan nəvəm.
Day gecə səksəkəylə
Yatmayacam evdə mən.

Nənən yazıq neyləsin,
Təklük yamandır, oğul.
Bir yandan da gecələr
Bu qorxu – andır, oğul.

Qiyməkeşi görürsən,
Sağ yanımdan asmışam.

Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

Paslı bel tiyəsiylə
Burdaca dostlaşmışam.

Qapının arxasına
Kötük qoyuram gecə.
Əlaltda saxlayıram
Əyri şişi gizlicə.

Nənən yazıq neyləsin,
Təklək yamandır, oğul.
Bir yandan da gecələr
Bu qorxu – andır, oğul.

Bir bəri dur, can bala,
Yastığımı götür, bax.
Altında gördüklərin
Dua olacaq ancaq!

Qorxu dualarındı,
Molla Hacıoğlu yazıb.
Allah minbudaq etsin,
Bu da onun bayazı.

Atan bir Quran alsın,
Bağışlasın ona qoy.
Kəndimizin birinci
Şura mollasıdır o.

Г яням Исабяли----- Н яням тядди

Rus sataşdı islama,
Din-zad bəhanə oldu...
Molla Sərxan öləndən,
İşimiz fəna oldu.

Meyiti də rus babı
Götürürdük, bala, biz.
Dönüb dəyişdi dövrən,
Şükr etdik Allaha biz...

Nənəmgilə gəlmişəm,
Yaman sevinir arvad.
Deyir: – Ay gül-bənövşə,
Siz də açın qol-qanad!

Nəvəm gəlib Bakıdan,
Özü də oğlan nəvəm.
Day gecə səksəkəylə
Yatmayacam evdə mən.

Axşam açıb-buraxıb,
İtimə küt verəcək.
Süpürləsə pişiyi,
Çəkib, öyüd verəcək.

Səhər hamıdan erkən
Çıxacaqdır xam döşə.

Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

Hacalı babasıyla
Mal sürəcək örüşə.

Daha toyuq-cücəmin
Naharı qalmaz şama.
Siçanbəy xəlvətləyib,
Sırıq çəkməz xaşama.

İzimi də basammaz
Qara qıllı qaban da.
Çığıraram üstünə:
–Get gəbər xarabanda!..

Nənəm deyir: – Ay bala,
Əllərim işdən qalıb.
Qocalmışam-getmişəm,
Ayağım köçdən qalıb.

Halal süd əmmişlərin
Birini alım sənə.
Evimi-eşiyimi
Bəxş edim, zalım, sənə!

Bir bu qoca yaşımda
Mən də toy-düyün görüm.
Sonra köçüm Bakıya,
Beş gün ömür-gün görüm.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Deyirəm ki, ay arvad,
Hələ üçə gedəcəm.
Deyir ki, sən «hə» denən,
Nə varmış, səbr edəcəm.

Nənəmgilə gəlmişəm,
Yaman sevinir arvad.
Deyir: – Ay gül-bənövşə,
Siz də açın qol-qanad!

Nəvəm gəlib Bakıdan,
Özü də oğlan nəvəm.
Day gecə səksəkəylə
Yatmayacam evdə mən.

NƏNƏM MƏT HAZIRLAYIB..



Hənəm mət hazırlayıb,
Umac ovur bayaqdan.
– Ay bala, Allah günü
Görməyib nənən haqdan.

Qızlarım yarımadı,
Yarımadım gəлиндən.
Oruc-namaz bilmirəm,
Çıxmışam, vallah, dindən.

Lay divar oğlum öldü,
Ağzın yansın, ay əcəl!
Sirlidi-soraqlıdı
Ölümü indiyəcən.

Sonra da ərim öldü,
Ölümüm düşdü yada.
Sonra da anam öldü,
Tək qaldım bu dünyada.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Nənəm mət hazırlayıb,
Umac ovur bayaqdan.
– Ay bala, Allah günü
Görməyib nənən haqdan.

Sabah cümə günüdür,
Bu gün cümə axşamı.
Qəbir üstə yollanır
İndi müsəlman hamı!

Bir ildi vaxt tapmıram
Qəbristana gedim mən.
Əziz ölənlərimi
Bir ziyarət edim mən.

Qərib qəbirləri tək,
Bala, görkəmi acı...
Çöküb sinə torpağı,
Əyilib baş ağacı.

Matəm günü əməlli
Təzyəsinə durmuram.
Ayda-ildə bir dəfə
Quran oxutdurmuram.

Gecə yuxuda görsəm,
Yer tapmıram özümə.

Г яшам Исабяйли----- Н яням тядди

Ağlayıb-sıtqayıram,
Baxmırlar da üzümə.

Dirilərin dərindən
Nə gecə-gündüz mənə!
Məndən küsüblər, bala,
Haqları var küsməyə.

Gözləri qalıb evdə,
Biş-düşümdə, aşımda...
Halva çalım, get çağır,
Əmin gəlsin məşində.

Bəsdi, daha, deyərsən,
Günü satdıq günə biz.
Mollanı da götürsün,
Gedək qəbr üstünə biz.

Kəndin lap ayağında
Balaca qəbristanlıq.
Molla fatihə verdi,
Sükut etdik bir anlıq:

*«Bismillahir-rəhmanir- rəhim
Əlhəmdü lillahi rəbbil- aləmin
Ərrəhmanir-rəhim.*

Г яшам Исабяйли-----Н яням тядди

*Maliki yəumiddin
İyyakə nəbudu və
İyyakə nəstəin
İhdinəs siratəl-mustəqim.
Siratəl-ləzinə ənəmtə ələyhim
Ğəyri-l-məğzubi ələyhim vələzzalin.
Bismillahir-rəhmanir-rəhim
Qulhuvəllahu əhəd
Əllahus-səməd
Ləm yəlid və ləm yuləd
Və ləm yəkun
Ləhu kufuvən əhəd.»*



Salavat çevirdilər,
Qəbristana girdilər.

Yeriyib addım-addım,
Dayandıq yan-yana biz.
Nənəm bir nalə çəkdi,
Qaldıq yana-yana biz.

Qol açıb, məzarları
Bir-bir qucaqlayırdı.
Üz sürtür, sığallayır,
Oxşayıb ağlayırdı:

«Ay nakam balam Oqtay!
Alınmaz qalam Oqtay!

Г яцям Ісабэйлі----- Н яням тядкі

Sinəmi parçalayır,
Dözmürəm, nalam, Oqtay!

Bu nə ağır yatışdı,
Anan qurbanın olsun?!
Ötüşən yaydı-qışdı,
Anan qurbanın olsun!
Səni tutan nə qarğışdı,
Anan qurbanın olsun?!

Dur bax qardaşlarına,
Boynu bükülü durub!
Axan göz yaşlarına,
Boynu bükülü durub!
Dönüb başdaşlarına,
Boynu bükülü durub!

Anan ölsün, ay bala,
Məndən küsmüsən deyən?!
Bir aydı yuxuma da
Girməyirsən gecə sən!

Ay nakam balam Oqtay!
Alınmaz qalam Oqtay!
Sinəmi parçalayır,
Dözmürəm, nalam, Oqtay!

Г яням Исабэйли-----Н яням тядди

Ay İsa, oyy, ay İsa,
Ay dədəmin əzizi!
Özün ölüb gedəli,
Yandırır-b yaxdın bizi!

Hər günorta gələrdin,
Evdə elərdin nahar.
Yolunu gözləyirəm
İndi də günortalar.

Sənin tay-tuşlarının
Nəvə tutur əlini.
Qulluğunda dayanır
Kürəkəni, gəlini.

Sevinclə gözləyirdin
Pensiyanı, ay yazıq!
Neyləyəydin, gün yazan
Sənə belə gün yazıb!

Ay İsa, oyy, ay İsa,
Ay dədəmin əzizi!
Özün ölüb gedəli,
Yandırır-b yaxdın bizi!

Ay ana, vay, ay ana,
Ay Tanrı gün sınımayan!

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Ay canını nəvəyə,
Qıza qızırqanmayan!

Başdaşında adın yox,
Sanın yox, ünvanın yox!
Nəvəyə-nəticəyə
Qurban etməli canın yox!

Yayı – biçinçi anam,
Qışı – sağıcı anam.
Gecə sabaha qədər
Anam, zarıncı anam!

Ay Allahın fağırdan
Fağır, yazıq bəndəsi!
Ay balası yolunda
Ərinin şərməndəsi!

Oğul doğub, «Boyuna
Qurban» deməyən yazıq!
Ərli olub, ərindən
Çörək yeməyən yazıq!

Ay Allahın fağırdan
Fağır, yazıq bəndəsi!
Ay balası yolunda
Ərinin şərməndəsi!

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Ay nakam balam Oqtay!
Alınmaz qalam Oqtay!

Bu nə ağır yatışdı,
Anan qurbanın olsun?!
Ötüşən yaydı-qışdı,
Anan qurbanın olsun!
Səni tutan nə qarğışdı,
Anan qurbanın olsun?!

Ay İsa, oyy, ay İsa,
Ay dədəmin əzizi!
Özün ölüb gedəli,
Yandırır yaxdın bizi!

Ay ana, vay, ay ana,
Ay Tanrı gün sınmayan!
Ay canını nəvəyə,
Qıza qızırqanmayan!

Nənəm nalə çəkirdi,
Qalmışdıq yana-yana.
Gah “oğul”, gah “ər” deyir,
Gah da «ay yazıq ana!»

Ağlayıb-oxşayırdı
Qəbirləri bir-bir o.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Dönüb olmuşdu axır
Bir yaralı qəbir o!

O qədər ağladı ki,
Qan-yaş gəldi gözündən.
Yoruldu...

nitqi batdı...
Düşüb getdi özündən!..



Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

NƏNƏM MƏKTUB YOLLAYIB



Hənəm məktub yollayıb
Abdul əmidən bizə.
Bilmirəm şikayətədi,
Vallah, yoxsa ərizə!

Atam deyir: – Qurandı,
Tapmışam bu «salam»dan.
Təfsirini soruşaq
Gərək Şeyxülislamdan...

Ata-bala bir günə
Çıxamдық axıra.
Çoxlu «gəl-get», unutma»,
«Təkəm» və ilaxıra!..

Gah bir sözün ortası,
Gah da sonu yoxudu.
İki gün höccələyib,
Üçüncü gün oxuduq:

Г яням Иабяйли----- Н яням тядди

«Hər gün qazan asıram,
Hər gün xörəyim bişir.
Üç nəfərik, ay bala,
Bir – Mən,
Bir – İt,
Bir – Pişik.

Səhərdən axşamacan
Samovarım dəmdədi.
Gözlərim bütün günü
Hey gəlib-gedəndədi.

İt hürür, tez sıçrayıb,
Eşiyə çıxıram mən.
Kim salacaqmış yada,
Elə darıxıram mən.

Tamaşadan nə küsüm,
Gün ağladı özünə?!
Üç-üç yekə kişinin
Biri baxmır sözüne.

Hərdən Qudyal gələrdi,
Day görsənməyir, bala!
Çaynıq xoruldayınca,
Töküb, içir-içirəm,
Yanğım sönməyir, bala!

Г яшам Исабэйли----- Н яням тядди

Üç nəfərlik asıram
Xörəyi, nənə qurban!
Tək keçmir boğazımdan
Yediyim, sənə qurban!

Möhləli deyiləm ki,
Bozbaşı verim suya.
Qarnımı Kürdəmirdən
Götrüm gedim Ağsuya.

Beçə bişirirəm mən
Allahın deyən günü.
Ay oğul, pişik küsür
Budu yeməyən günü.

Gözünün ucuyla da
Baxmır siçana zalım.
Görürəm ki, düşməmə
Meyli yaman azalıb.

Görəcəyim var imiş,
İt sümükdən yan keçir.
Məni qınama, qardaş,
Könlündən qazan keçir.

Onlara yedirdirəm,
Vallah, ətin ağını.

Г яням Исабйли----- Н яням тядди

Gəlməsələr, açmıram
Qazanın qapağını.

Xörəyi qovuranda,
Bilmərəm nədir dadı.
Əlbəşöyün olublar,
Gözləri ağzımdadı.

Bir öynəyə bir çörək,
Bala, görməyir bizi.
Ha özümü qısıram,
Vallah, görməyir bizi!

Üç nəfərlik asıram
Xörəyi, nənə qurban.
Tək keçmir boğazımdan
Yediyim, sənə qurban.

O qədər ürəyimlə
Danışmışam, day şişib.
Gorun çatlasın sənin,
Ölən yerdə, ay kişi!

Şam kimi əriyirəm,
Hara çəkilirəm mən.
İl gecəni gözümdən
Dara çəkilirəm mən.

Г яшам Исабйли-----Няням тядди



Gah oğrudan qorxuram,
Gah da qorxudur əcəl.
Bircə mənəm lampası
Kənddə yanan sübhəcən.

Dözə bilmirəm daha
Kənd-kəsəkdə, can bala!
Qulağına qurğuşun,
Evi satacam, bala!

Hər gün qazan asıram,
Hər gün xörəyim bişir.
Üç nəfərik, ay bala,
Bir – Mən,
Bir – İt,
Bir – Pişik...

Г яням Иабяйли..... Н яням тядди

NƏNƏM SATIB EVİNİ..



Hənəm satıb evini,
Gəlib şəhərli olub.
Bibim deyir ki, anam,
Bax, indi fərli olub.

Г яшам Исабяйли----- Н яням тядди

Yay-qış yazıq arvadın
Balağı batdaq idi.
Əlləri qabar-qabar,
Dabamı çatdaq idi.

Dörd əmcəyindən üçü
Kor, bir camışı vardı.
İki günə bir kasa
Südü güclə olardı.

Çəpərini mal basar,
Qonşuyla sözləşərdi.
Balaca uşaq kimi
Hey səbirsizləşərdi.

Daha nə «ho-ha» deyir,
Nə «cip-cip» deyir daha.
Nə nobata gecikir,
Ota gecikir daha.

Həkim başının üstə,
Dava-dərman əl altda.
Əyri bitmişdi beli
Yazığın şələ altda...

Nənəm satıb evini,
Gəlib şəhərli olub.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Bibim deyir ki, anam,
Bax, indi fərli olub.

Təndirin od-alovu
Qarsımayır day onu.
Bircə yağ növbəsində
Görərsən hər ay onu.

Alıb şəkər tozunu,
Qəndini qabaqcadan.
Ağappaq kisələrdə
Düyüb, asıb taxçadan.

Mağazadan ət almır,
Deyir: – Xaçpərəst kəsib.
Mən müsəlmanam, oğlum,
Onu kəsən tərs kəsib.

Nə vermişdim Tehmirin
Danasının ətinə.
Ləzzət verərdi, vallah,
Ağzımın ləzzətinə.

Zalım oğlu zalımın
Əlinin dadı vardı...
Hər işin, hər əməlin
Bir xoş saati vardı.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Hər ay gəlib-gedəndən
Soruşuram kəndi mən.
Camişım qurudubmuş
Satdığım həftə demə.

Qurd yırtıbmış keçimi,
Axtarıblar çox yeri.
Kövşənlikdə tapıblar
Buynuzunu səhəri.

Qoyunum mələr qalıb,
Götürmür quzusunu.
Allah necə kəsərmiş
Ağzımın ruzusunu?!

Ev qurmaq həvəsini
Oynadıb adamın da.
Yuva qoymuşdu leylək
Evimizin damında.

Hər yaz uçub gələndə,
Nə durar, nə ərinər.
Beş yol dövrə vurardı
Evin həndəvərinə.

Bu bahar qayıdanda,
Gözü gəzəcək məni.

Г яням Исабйли----- Н яням тядди

Axtarıb tapmayanda,
Görən, neyləcək, məni?!

İndi el iş-gücdədi,
Suçular şuma girir.
Kənd çıxmır xəyalımdan,
Gecə yuxuma girir.

Baban qəbirdən deyir:
– Gəlməzsən ha yanıma!
Niyə sahib cülədin
Yadı xanımanıma?!

Rəhmətlik sağlığında
Deyərdi dilbədil ha:
– Evi satsan, məndən sən
Şüglizimməsən, bil, ha!..

Qəbir qorxutmur məni,
And içirəm canına.
Nə üzlə gedəcəyəm
Mən kişinin yanına?!

Bala, çoxdan almışam
Kəfərimi, ağımı.
Ölsəm, Xəlsədə götürün,
Püstə desin ağımı.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Qulaqlarına xeyir,
Yasın yaraşığıdı.
Ölən, ay bala, sanki
Gözünün işığıdı.

Cavan, nakam oğlumun
Yanında öz yerim var.
Qurban olum, qəbrimi
Atan orda qazdırar.

Bakıda dəfn etməyin,
Burda haqlasa əcəl.
Vallah, qəbrim od tutub,
Yanar qiyamətəcən!

Gündə azı min dəfə
Kənd düşür xəyalıma.
Eh, ölüb-dirilirəm,
Yanan yoxdu halıma.

Qardaş, burnumun ucu
Göynəyir Xurma üçün.
Qonşularla yığılıb,
Axşam oturmaq üçün.

Ay dədə, qeybətində
Öz yeri varmış, demə!

Г яшям Исабйли----- Н яням тядди

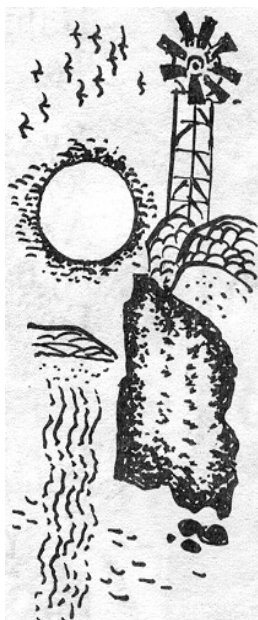
Adam eldən aralı
Yetim olarmış, demə!

«Cip-cip» edib, yığardım
Cücələri yanıma.
Onlar yeyər... Yağ kimi
Yayıldı canıma.

Doqqazım əlim üçün
Darıxıb, deyirəm bəs.
Hər şeyim var yeməyə,
Amma qəm yeyirəm bəs!

Yəqin ağaclarım da
Fikirdən gec göyərüb!
Özüm burda qəribəm,
İtim də kənddə qərib.

XUDAHAFİZ



Xuda – Allah...

Xudahafiz –
Allah səni saxlasın!
Ay bala, düşməni
Qara yer qucaqlasın!

Vallah, arvad qarğışı
Heç yatmayır döşümə!
Mən bunu deyərmidim,
Düşmən olsaydı düşmən.

Düşmən, yəni Cavanşir,
Həzrət Əli – mərd adam.
Yoxsa ki, cəmdəyi fil,
Özü də namərd adam?

Küt təbəssüm... Qəlbi də
Qəlp verib həyat ona.
Yad tutub, yad bələyib,
Layla deyib yad ona.

Г яшам Исабйли----- Н яням тядди

Düşmən budursa, qardaş,
Dinlə bir, bizdən deyim.
Biz Türk övladlarıyıq,
Beləsi bizdən deyil!

Qonşunu sirdaş bilib,
Qardaş söylərik yada.
Öz balamız olsa da,
Haqqı vermərik bada.

Dedim, Türk övladıyıq,
Allahın dinc bəndəsi.
Birdi dil əzbərimiz,
O da ki, haqqın səsi.

«Haqq nəzilər, üzülməz»,
Yağının üzü gülməz.
Nahaq görən gözləri
Tökülməz ki, tökülməz.

Xuda – Allah... Xudahafiz –
Allah səni saxlasın!
Ay bala, düşməninini
Qara yer qucaqlasın!

Göyünə doğsun günəş,
Yoluna şəh çilənsin.

Г яням Исабяйли----- Н яням тядди

Səni istəməyənin
Gözünə yaş bələnsin!

Gəl daha vidalaşaq,
Vaxtın dar çağıdır day.
Vallah, sözüm qalmayıb,
Uzatsam, vay mənə, vay!

Pulu misra hesabı
Verirlər şairlərə.
Kitabının həcminə
Muzdunu alır hərə.

İşdi, görsən ki, birdən
Uzunçuluq etmişəm.
Onda yapış yaxamdan:
– Bu nədir, cənab Qəşəm?!

Yaxşısı budur, susum,
Qızarmayım yanında.
Baxma sözümdə su var,
Su qalmayıb canımda!

Xuda – Allah...Xudahafız –
Allah səni saxlasın!
Ay bala, düşmənin
Qara yer qucaqlasın!

Bakı, 19.07- 30.08.1990

Г яшам Исабяйли----- Н яням тядди

Н Я Н Я М Т Я К Д И
К И Т А Б Ы Ы Н М Ц Я Л Л И Ф И
Г Я Л Я М Д О С Т У М
Г Я Ш А М И С А Б Я Й Л И Й Я
А Ч Ы Т М Я К Т У Б



eir-sənətin, qələmin bu çətin vaxtlarında Sənə məktub yazmağı mənə Sənin «Nənəm təkdi» kitabın məcbur etdi. Kitabı oxudum. Kövrəldim. Xəyal məni iyirmi ildən də artıq bir vaxta aparıb çıxartdı. O zamanlar Sən öz doğma Xəlsəndən Bakıya gəlmişdin. Zənbilində nar, heyva vardı və əlbəttə, dəftər vərəqlərinə yazılmış kənd seirlərin, orta məktəbi bitirmiş bir gəncin yazıb-yaratmaq, imzasını tanıtmaq, çap olunmaq, özünü Böyük Ədəbiyyatın yoluna çıxarmaq arzusu vardı.

Mən indi də o zənbili, onun içindəki gözəl nemətləri gözlərim önündə canlandıra bilirəm.

Bakıda qaldığın balaca bir evə getdik. Məmməd İsmayilla, gözəl uşaq şairi Xanımana Əlibəyli ilə görüşmək arzusundaydın.

Yadında varmı?!

İllər tez keçdi və Sən bu illərdə günü-gündən böyüdüən, ədəbi aləmdə püxtələşdin. Dalba-

Г яшям Исабяйли----- Н няням тядди

dal kitabların çıxdı. Səni doğma Xəlsəndən Bakıya—Ədəbi aləmə çəkib gətirən sinəndəki od, alov, yaradıcılıq atəşi idi.

Və Sən bu atəşə həmişə sadıq qaldın. Bütün çətinliklərə dözə-dözə Böyük Ədəbiyyatın atəyindən bərk-bərk yapışdın. Heç bir şöhrət, ad-san istəmədən, Ədəbiyyatın şərəfli yolu ilə addımladın.

Bu gün Sən Azərbaycanın tanınmış uşaq şairlərindən birisən. Səmimi bir uşaq yazıçısısan, gələcəyimizə böyük «Əkinçi» qəzeti qədər şərəflə addımlayan «Cik-Cik» qəzetinin yaradıcısı və baş redaktoru, «Şur» kimi tanınmış bir nəşriyyatın direktoru və yaradıcısısan.

Deyəsən Səni çox təriflədim. Amma Sən bunlardan da artıq tərifə layiqsən. Sadə, səmimi bir şairsən, uşaqlar üçün ürəyini yandıran bir nağılçısısan, uşaq şairlərinə təmənnasız kömək edən tələbkar və qayğıkeş bir nəşirsən.

«Nənəm təkdi» kitabın da məni o illərin xatirələrilə analarımızın tək-tənha qaldığı o doğma kəndlərə qanadlandırdı. Ciyərlərimə kənd-kəsək ətri, doğma torpaq, axar sular, əsər küləklər ətri gəldi.

Əziz Qəşəm!

Mən Sənin Xəlsə kəndində tək-tənha yaşayan nənənin qonağı oldum. O qərib payız axşamları bu kövrək nənənin ürəyindən keçənləri

Г яшам Исабяйли----- Н яням тядки

*duydum. Gördüm ki, tənha nənən öz-özünə qı-
mıldanır:*

*Yol çəkir gözlərim hey,
Nə düşmür xəyalıma?
Gündüzüm belə keçir,
Vay gecəmin halına...*

*Bu kövrək nənəmiz gündüz övladlarının
yoluna göz dikir, «bəlkə gəldilər» deyə özünə
təskinlik verir. Amma axşamlar, gecələr o doğ-
ma ev-eşikdə tənha qalıb qəribsəyir, doğmaların
həsrəti onun yuxusunu ərsə çəkir...*

*Vallah, qızdırmaq olmur,
Oğul, yorğan-döşəyi.*

*– deyən nənə bizim övladlarımızı–nəvə-nəticə-
lərini doğma ata-baba ocaqlarına səsləyir.*

*Qəşəm! Sənin bu kövrək poemanda Vətə-
nə, onun daş-qayasına, adamlarına, quşlarına,
hər bir kəsə və hər bir şeyə böyük bir övlad, bir
səmimi şair məhəbbəti var.*

*Gördüm ki, bu məhəbbəti dəniz olan nə-
nəmiz bakılı nəvələrinə məktub yazır, onlara
çörək göndərir–*

*Bir dəstərxan arası,
Bir də əl boyda kağız,
Hər sözün – «can» arası...*

Г яшям Иҗабяйли----- Н яням тядди

Biz yamanca insafsız oğullarıqmuş... Analarımızı, nənələrimizi o doğma kəndlərdə qoyub şəhərlərdə yaşadıq. Oğul-qız atası olduq. Amma o oğul-qızlarımızdan heç olmasa birini o doğma kəndimizə, o kövrək ana-nənələrimizə qıymadıq. Onları ata-baba ocağında üşüyə-üşüyə qoyduq. Əlləri qoynunda, qulaqları səsdə, gözləri yolda qoyduq...

Və analarımıza məhəbbətlə şeirlər, nəğmələr həsr etdik...

Amma analarımıza, nənələrimizə şeirlər yox, nəvə-nəticələr lazımdır ki, onların dədə-baba ocaqları sönməsin...

Bu gözəl kitabının da əsas qayəsi elə bu arzulardır.

Kitabı oxuduqca, kövrəldim. Ürəyimə xoş, ilıq duyğular axıb gəldi. Və mən Sənin bu uğuruna xeyli sevindim. Gördüm ki, Xəlsədə, nə-nəngildə

*Ev qurmaq həvəsini
Oynadıb adamın da.
Yuva qoymuşdu leylək
Evimizin damında...*

Bax, bu həvəslə sabahlara, yaşamağa, ev-eşik qurmağa adamı ruhlandırان misralara yaxşı mənada paxıllığım tutdu...

Gördüm ki, ata-baba yurdunda nəvə-nə-

Г яшам Исабяйли----- Н яням тядди

ticə olmayanda

*İndi quş quşluğuynan
Yuvasından gen gəzir.
Qapının it-pişişi
Çöl gəzir, çəmən gəzir...*

Mən Sənin «Nənəm təkdi» kitabını, bu gözəl poemanı son illərdə yaradılmış ən gözəl əsərlərdən biri, bəlkə də elə birincisi hesab edirəm. Bu gözəl əsəri böyük Şəhriyarın «Heydər-babaya salam» əsəri səviyyəsində görürəm!..

Mən arzu edərdim ki, bu gözəl kitabın tirajı artırılardı və bu kitab bütün məktəblilərin stolüstü kitabı olardı.

Qoy bizim balalarımız o gözəl nənələrini tanısinlər, sevsinlər, onların isti, ilıq, doğma qucaqlarına tələssinlər...

Məmməd Namaz
yazıçı-jurnalist
1995

Г яшам Исабяли..... Няням тядди

К И Т А Б Ы И Н Д Я К И Я Р

Şeirimizin unutduğu yerlər (Ə. Ol).....4

Н Я Н Я М Т Я К Д И

Salam.....	8
Hoş gördük.....	11
Nənəm təkdi.....	20
Nənəm deyir.....	26
Nənəm çörək göndərib.....	31
Nənəm atıb evini.....	35
Nənəm obaşdan durub.....	37
Nənəm yır-yığış etdi.....	45
Nənəmgilə gəlmişəm.....	49
Nənəm mət hazırlayır.....	54
Nənəm məktub yollayıb.....	63
Nənəm satıb evini.....	68
Xudahafız.....	75

*“Nənəm təkdi” kitabının müəllifi,
qələm dostum Qəşəm İsabəyliyə
açıq məktub (M. Namaz).....78*

Г ящям Иабяйли----- Н яням тядди

Ofset üzrə çapçı Fariq Tofiqoğlu

Kompüter icraçısı

Cəmilə Akifqızı

Sex müdiri və çapçı

Aygün Qismətqızı

Texniki işçilər

Xədicə Akifqızı, Leyla Qismətqızı

Çapa imzalanıb 29. 08. 2008

Formatı 70 x 100 1/32

Fiziki çap vərəqi 5,25

Sayı 1000

////////////////////////////////////

Г ящям Иабяйли

(Г ящям Иа оьлу Иабяйли)

Nənəm təkdİ...

Bakı – Şirvanşir – 2008

Г яшам Исабйаьли~~~~~ Няням тядди